

LAMPEDUSA

*ET FLYGTNINGEDRAMA, SOM FOREGÅR I ÅRTIER, BLIVER
PLUDSELIG OPDAGET AF DEM, DER FORÅRSAGER DET*

AF FREERK HUISKEN

1. Skibskatastroferne med flygtninge i Middelhavet – mare nostrum (!), – der har fundet sted en rum tid og i tiltagende grad, har ført til tusindvis af døde. Mange er svømmet i land på europæiske strande, endnu flere ligger på bunden af Middelhavet, og det vides ikke, hvor mange flygtninge der har mistet livet, fordi Frontex-skibene (Frontex er EU's grænsebeskyttelsesagentur) har drevet dem tilbage til det sted, hvor de ikke længere ville og kunne leve. Disse druknede har aldrig vakt stor opsigt, selv om de sammenlagt bliver til bjerge af lig. Taget for sig var de ganske vist ubehagelige, men i sidste instans var de den europæiske afskærmningspolitik's 'collateral damage' eller følgeskader, som man kan ignorere, og ofrene kendte – ifølge den politiske vurdering – selv til risikoen ved at krydse grænsen illegalt og tog åbent frivilligt denne risiko med i købet. På den måde kommenterede man alle hidtidige havarier, der blev kategoriseret som småkatastrofer bedømt ud fra antallet af døde. Det krævede en skibs"ulykke", hvor flere hundrede boatpeople mistede livet på én gang, og hvor bjergningen af lig og anbringelsen af de overlevende totalt overskred øen Lampedusas formåen, for at få den europæiske offentlighed og politik til at tage notits af situationen. Men hvordan?

2. "Middelhavet må ikke igen blive til en massegrav for flygtninge!", erklærede den tyske statsminister for flygtningespørgsmål Maria Böhmer (CDU). Og hun fortsatte: Vi "skal undersøge alle muligheder for at flygtninge ikke mere mister livet i deres ikke-sødygtige både." (SZ, 10.10.2013). Hendes partifælle Laschet i samme dur: I første omgang "vil vores empati med de mange flygtninge være nødvendig og vigtig." Som paven drives han også af bekymringen for, "at vi ikke mere ser de individuelle skæbner, men kun abstrakte tal." (smst.) Og hvad demonstrativ bestyrtelse angår, gav den ansvarlige tyske indenrigsminister Friedrich den heller ikke for lidt: "Flygtningekatastrofen ud for Lampedusa har rystet os alle. Vi må gøre alt for, at den slags ikke gentager sig!" (Süddeutsche Zeitung, 8.10.2013)

Oplyste borgere og avislæsere har næppe fortolket denne og andre tilkendegivelser af bestyrtelse som en liste af konkrete forholdsregler, som europæiske politikere ville bruge til at hjælpe de netop strandede eller de flygtninge, der i fremtiden vil stå ved Afrikas kyster og vente på transportmuligheder. Der er ingen, der tror, at de

høje herrers følelsesudbrud er ensbetydende med en vilje til at stille sødygtige fartøjer eller andre transportmidler til rådighed for mennesker, der ønsker at flygte til Europa. Der er ingen, der fortolker den krævede empati, dvs. indlevelse i de arme staklers situation i de overfyldte lejre i Lampedusa, Malta eller andetsteds, som en optakt til at give disse mennesker "menneskeværdigt" husly – fx i de utallige tomme hotelværelser på den europæiske Middelhavskyst; eller som en hensigtserklæring om passende forplejning og tøj og de nødvendige småpenge, som de kunne bruge til at komme til en region efter eget valg, når de først er kommet sig over strabadserne. Hvor bestyrkede politikere end har været og hvor meget de end har bedyret, at den slags ikke må gentage sig, så har der overhovedet ikke været tænkt i de baner – og man kunne sagtens supplere listen over den slags hjælp op. Hverken de ansvarlige ministre eller fromme præster, hverken avisjournalister eller TV-reportere¹⁾, hverken publikum foran fjernsynet eller dem, der nu følger opfordringerne til at give penge til indsamlingerne, kommer på den idé at tænke deres følelsesudbrud til ende på anden måde end som det standpunkt, at Europa skal beskyttes mod de uønskede flygtninge²⁾ fra Afrika eller Mellemøsten.

3. For at der ikke skal opstå nogen misforståelser: Når enhver ankommet flygtning i princippet repræsenterer et hul i sikringen af grænserne, forholder det sig sådan, at ikke-sødygtige fartøjer hører med til disse flygtningestrømme. At der efter EU-beslutning ikke er plads til alle disse flygtninge i Europa, udnyttes nådesløst og hensynsløst af bander af menneskesmuglere i forening med skibsejere. Jo flere mennesker, der kan staves sammen på de overfyldte fartøjer, der dermed ikke længere er sødygtige, desto større er forretningen. Det er værd at gøre opmærksom på: Disse bander udnytter flygtningenes situation, men det er ikke dem, der skaber den. Det er der andre magter, der gør. De udnytter ikke kun deres "kunders" ønske om flugt, fremkaldt af eksistentiel nød. I første linie udnytter de den omstændighed, at legal indrejse i et af de forjættede lande ikke alene er forbudt af landene selv, men forhindres direkte på brutal vis. For flygtninge, der ikke ser anden mulighed for sig selv end netop denne illegale overfart, står det dermed fast, at Europa med sin Schengen-fæstning har oprettet og fortsat udbygget en slags grænsesikring, der for dem altid er forbundet med en risiko for at miste livet. Det

står altså helt klart, hvem der er skyld i de druknede både før og efter Lampedusa.

Der er selvfølgelig ingen af politikerne, der ønsker at se det på den måde. De er derimod alvorligt berørt. For at udelukke en yderligere misforståelse: Det er ikke, fordi de tyske politikere Friedrich, Böhmer, Merkel & Co. er hyklere. Og når politikerne viser, at de er "rørt over de overlevendes fortvivlede blik" (Barosso), så kan man godt tro på, at det påvirker dem, når de umiddelbart konfronteres med de dræbende konsekvenser af deres egen afskærmningspolitik. Når repræsentanter for venstrefløjspartiet Linkspartei beskylder indenrigsminister Friedrich for at "prædike had", og når de kun kan få øje på – hykleriske – krokodilletårer hos politikerne, så er det på tide at fortælle dem, at vores politikere ikke lader sig styre af følelser, når de træffer deres beslutninger. Anti-flygtningepolitikken drejer sig ikke om had til disse mennesker, men beror på kalkulerede statsmaterialistiske interesser. Og når bjergene af lig ud for Lampedusa fremkalder en følelse af bestyrtelse hos politikerne, så kan man være sikker på, at de ignorerer denne følelse, når de drager politiske konsekvenser af Lampedusa. Det føler de sig i alt for høj grad i deres gode ret til i deres fælles europæiske sag. Hvor hårdkogt man end skal være til jobbet som magtudøver og vogter af det europæiske magtmonopol, disse billeder kan EU-politikere ikke lide. Deres ansvar for de uskønne bivirkninger af fordrivelser, stamme- og religionskrige, for hungersnød og andre katastrofer, består heller ikke i flygtningeudryddelse. Flygtningepolitikken er ikke et program til tilintetgørelse af flygtninge af enhver art, men derimod et program for beskyttelse af Europa.

4. Men netop i denne udgrænsende negativitet ligger dette beskyttelsesprogrammes brutalitet: Det har til hensigt at sørge for – og gør det også allerede ret effektivt – at alle fattige og forfulgte i denne verden, som kommer på den idé, at det kunne gå dem bedre i Europa end i deres hjemlande, og som derfor kradser de sidste dollars sammen³⁾ i deres familie eller i deres stamme til at betale de organiserede menneskesmuglere, bliver "afvist" ved Europas grænser. Hvad der så sker med dem, hvad de allerede har udsat sig selv for inden da for at nå frem til grænserne, og frem for alt, hvilke grunde de havde til at flygte fra deres hjemlande, det ligger uden for politikernes interesse og derfor også uden for de europæiske grænseforsvareres ansvarsområde.

Det eneste spørgsmål, som Europas førerklike går op i efter Lampedusa, er derfor: Hvordan kan vi

gøre vores grænser så fintmaskede, at vi og vores folk ikke hele tiden konfronteres med de grimme billeder af druknende og druknede? De tænker konsekvent beskyttelsetanken videre; og efter den første opstandelse over Lampedusa kommer de heller ikke på andre idéer end: Fortsæt på samme måde! Men mere effektivt! Og helst uden disse følgeskader!

For at forhindre den slags katastrofer som i Lampedusa fremover, er det nødvendigt, siger man med en mærkværdig men også logisk fordrejning af temaet, at "EU udbygger sin grænsesikring". Ikke kun for indenrigsminister Friedrichs vedkommende består udbygningen for det første i, at hjemlandene skal sørge for, at deres befolkninger ikke er nødt til henholdsvis i stand til at forlade dem. At EUs grænser fortolkes meget offensivt, har man vidst, lige siden den vestlige frihed begyndte at blive forsvaret ved Hindukush. I overensstemmelse hermed forpligter EU flygtningenes hjemlande: De bør sørge for, at de mennesker, der bor dér, ikke har nogen grund til at forlade deres hjemland og undergrave "vores frihed" med snylteri og eksport af AIDS og terrorisme. I den forbindelse er spørgsmålet, om disse lande i det hele taget er i stand til – for slet ikke at snakke om villige til – at skabe forhold, som fører til, at deres folkeslag eller mindretal løber tør for grunde til at flygte. For hvad den konkrete grund til en flugt-bølge end måtte være – fordrivelse fra jord og land, krige, katastrofer – generelt står én ting helt fast: Også i de afrikanske lande har markedsøkonomiens love holdt sit indtog med aktiv medvirken af vestlige multinationale og de stater, der varetager deres interesser. Det betyder: I mellemtiden er man nu også dér nødt til at købe enhver fødevarer, enhver form for medicin og ethvert nok så sølle produktionsmiddel med penge, selv om de mennesker, der bor dér, for størstedelens vedkommende er blevet fordrevet fra de midler, hvormed de opretholdt deres eksistens, samtidig for størstedelens vedkommende er udelukket fra enhver mulighed for at tjene penge, det, som hos os foregår i form af lønarbejde. På den måde gælder pengenes diktat også dér, uden at disse lande udvikler sig til "industri-stater". Følgelig producerer den kapitalistiske produktionsmådes verdensomspændende sejr elendighed i stor skala, hungersnød, ubrugelig fattigdom og netop også masser af "økonomiske flygtninge". Derfor betyder "EUs udbygning af grænsesikringen" for disse stater

igen ikke andet, end at de skal passe mere på deres egne grænser ved hjælp af vestlig sponsoreret statsmagt. Og det skulle så være grunden til, at man ikke mere forlader hjemlandet. I hvert fald ville det kunne bidrage til, at der ikke er så mange, der drukner i Middelhavet.⁴⁾

For det andet bliver ansvaret for udvidelsen i snævrere betydning overdraget til udbygningen og effektiviseringen af Eurosur; et overvågnings-system, som bidrager til, at flygtningeskibe opdages hurtigere af Frontex og helst allerede i nærheden af den afrikanske kyst "fås til" at vende om.⁵⁾ Hvis det lykkes, så er flygtninge "reddet" og immervæk ikke druknet. Hvad der derefter sker med dem, er ikke EUs ansvar.

For det tredje skal der sættes en stopper for menneskesmuglerne. Hvor? På afrikansk jord. Hvordan? Som opgave for de stater, ved hvis kyster katastroferne tager deres udgangspunkt. Hvis det skulle lykkes, så ville der rent faktisk ikke længere finde overfarter organiseret af menneskesmuglere sted på "totalt ikke-sødygtige både", og så ville der – endnu engang – være færre, der døde i Middelhavet.

5. På denne måde tænker europæiske politikere altså helt sagligt korrekt: EUs grænser skal tætnes på en sådan måde, så de hidtil tvangs-nødvendige konsekvenser så vidt muligt ikke mere som hidtil gør sig bemærket, som det er sket i Lampedusa, ud for Malta eller på de spanske strande. På den måde bliver beskyttelsen af mennesker gjort forenelig med beskyttelsen af Europas grænser. Det drejer sig ganske vist kun om at beskytte mennesker mod de dræbende sikringsforholdsregler ved Europas grænser – naturligvis uden at disse lider under det, tværtimod; og beskyttelsen har ikke noget at gøre med at beskytte disse stakler mod de forhold, der har fået dem til at flygte fra deres hjemlande. De forhold forbliver, som de er, og derfor forbliver også alle hidtidige grunde til flugt bevaret.

Oversat af Dann Simonsen fra:

http://www.magazin-auswege.de/data/2013/10/Huisken_Freerk_Gegenrede31_Lampedusa.pdf

Noter:

1. Jeg henviser endnu engang til de ressourcer og udgifterne til dem, som TV-stationer bruger, når de forsyner publikum i alle lande med en strøm af nye medlidenhedsvækkende billeder af katastrofen. Også de repræsenterer rigdommen i de lande, der lukker deres grænser selv for de par arme mennesker, som det lykkes at nå frem til kysterne og dermed komme i menneskesmuglernes bekvemmelige "varetægt".
2. At det drejer sig om sådanne, bliver tydeligt, når man ser på den aktuelle sortering af flygtninge fra Syrien, der registreres som højtuddannede, uddannede, faglærte etc., kort sagt efter kriteriet: brugbarhed for nationaløkonomien og dem, der nyder godt af den. Når Tyskland så bryster sig moralsk og praler med at tage frivilligt imod flere af disse flygtninge, men samtidig vil indsætte Frontex mere effektivt mod sultende fra Afrika, så ved man samtidig, hvad humanisme i denne sammenhæng går ud på. Resten af de syriske flygtninge er det så i øvrigt fortsat nabolandene, der må tage sig af, som netop på det tidspunkt, hvor Barosso begav sig ud på sin "Canossa-vandring" til Lampedusa, blev opfordret af Europa-parlamentet til at holde deres grænser åbne. (Süddeutsche Zeitung, 10.10.2013)
3. Flertallet af flygtninge formår ikke engang det, og mange er ikke engang i stand til at begive sig på flugt.
4. Sådan er det nu engang: Over for nogle stater prædiker man, at de skal åbne deres grænser for de syriske flygtninge, som man under ingen omstændigheder vil have i Europa. Andre stater henstiller man til, at de indespærre deres egen befolkning med grænsebevogtning, og selv lukker man sin "frihedsstald" for alle "uønskede gæster".

Ordet "frihedsstald" stammer fra Heinrich Heines digt *Jetzt wohin?* Her i Georg Brandes' oversættelse:

*Tit jeg fristes. Det kan være,
at Amerika jeg gæster,
naaer den store Frihedsstald
med de mange Lighedsbæster.*

5. "Via droner, overvågningsudstyr, off-shore-sensorer og satellitsøgesystemer skal Middelhavet opmåles totalt, forbundet ved hjælp af "System-of-Systems"-teknologier. Nationale koordineringscentre skal hjælpe med dataudvekslingen med EU-grænsebeskyttelsesagenturet Frontex." (<http://www.spiegel.de/politik/ausland/eurosur-ueberwachung-statt-rettung-a-927140.html>)